

הלכות צום י"ז בתמוז וימי 'בין המצרים' תשפ"ד

צום י"ז בתמוז

- א. הצום מתחיל בעלות השחר וככל תעניות ציבור אסור באכילה ובשתיה. התענית נוהגת רק ביום.
- ב. כולם חייבים לצום. קטנים עד גיל מצוות פטורים מהצום, ואינם חייבים אף בתענית שעות.
- ג. חולה (גם אם אין בו סכנה) שצריך לאכול פטור מהצום ואוכל ושותה כרגיל **ללא שיעורים**.
- ד. **מעוברות ומניקות** אינן צמות. הגדרת מעוברת - מרגע שיודעת שהיא מעוברת. הגדרת מינקת - כל עוד היא מניקה, גם אם רק חלקית. אם אינה מניקה עליה לצום גם בתוך 24 חודש מהלידה.
- ה. **יולדת** (גם אם אינה מניקה) בתוך 30 יום ללידה אינה צמה.
- ו. אלו שמותר להם לאכול, לא יתענגו במיני מעדנים. לקטנים, שאינם יודעים להתאבל, מותר.
- ז. אין לערוך אירועים בליל תענית י"ז בתמוז, פרט לסעודות מצוה.
- ח. לאחר שהולך לישון בליל התענית אין לאכול ולשתות, גם אם מתעורר לפני עלות השחר, אלא אם כן התכוון לקום לפני עלות השחר והתנה שמעוניין לאכול.
- ט. שטיפת הפה מותרת רק אם יש צער אם לא ישטוף, וצריך לכפוף ראשו ופיו שלא יבלע. אין לצחצח שיניים בצום, כיון שלאחר הצחצוח שוטפים את הפה, והשטיפה מותרת רק במקום צער.
- י. מותר לרחוץ פניו, ידיו ורגליו במים חמים, וכן מותר לרחוץ כל גופו בצונן, אך נהגו להחמיר שלא לרחוץ בתענית את כל גופו במים חמים.
- יא. בשחרית ומנחה מוסיפים תפילת 'עננו' ב'שמע קולנו' שבתפילת לחש. אשכנזים מוסיפים 'עננו' רק במנחה. בחזרת התפילה שליח הציבור אומר 'עננו' לאחר ברכת גואל ישראל.
- יב. קוראים בפרשת כי תשא 'ויחל משה'. אשכנזים קוראים הפטרת 'דרשו' במנחה (ישעיהו נה).
- יג. מותר לאכול בשר ולשתות יין במוצאי הצום.

דיני שלושת השבועות

- א. החיד"א כתב: "טוב לומר סדר תיקון רחל בכל יום חול מבין המצרים אחר חצות [היום] וכן נהגו בארץ ישראל" (מורה באצבע סי' רל). בערב שבת, בערב ראש חודש ובראש חודש - אין אומרים.
- ב. בשלושת השבועות שבין י"ז תמוז לתשעה באב, בין המצרים נוהגים מנהגי אבלות.
- ג. קניית דירה או רכב מותרות לאדם נשוי בימי בין המצרים עד ר"ח אב, משום שאדם נשוי מברך עליהם 'הטוב והמטיב', אך רווק שמברך עליהם 'שהחיינו' אינו יכול לקנותם בימי בין המצרים.
- ד. בגדים שאינם חשובים, שאין מברכים עליהם 'שהחיינו' מותר לקנות ולחדש עד ראש חודש אב. מותר לקנות בגדים חשובים (שמברכים עליהם 'שהחיינו') על דעת לחדשם לאחר תשעה באב.

- ה. אשכנזים נוהגים לא להסתפר מייז בתמוז. לבני ספרד יש נוהגים שלא מסתפרים מייז בתמוז ויש נוהגים מר"ח אב או משבוע שחל בו ט' באב. לכל הדעות מותר לקצר שפס אם מפריע באכילה.
- ו. מותר ללכת לים ולבריכה, עד ראש חודש אב (גם אם לא לפני כן).

דיני ברכת שהחיינו בשלושת השבועות

- א. ראוי שלא לברך 'שהחיינו' על פרי או מלבוש חדש בימי בין המצרים. בשבת מותר לברך 'שהחיינו', אך האר"י ז"ל היה מחמיר שלא לברך 'שהחיינו' גם בשבת בג' השבועות.
- ב. לחולה וכן לאישה מעוברת מותר לאכול פירות חדשים, אך לא יברכו עליהם שהחיינו.
- ג. פרי חדש, שלא ימצא לאחר תשעה באב ואינו יכול לשמור עד שבת משום שיתקלקל, מותר לברך עליו 'שהחיינו' ולאכלו גם ביום חול.

דיני שמיעת שירים ומוזיקה בשלושת השבועות

- א. אסור לשמוע מנגינות ושירים בימי 'בין המצרים'. מי שמצבו הנפשי ירוד מאוד והמוזיקה משפיעה עליו לטובה - מותר לו לשמוע. מוזיקה לצורך רפואי - מותר לשמוע.
- ב. לימוד נגינה (כשהתחיל ללמוד לפני ימי 'בין המצרים') - מותר עד ראש חודש אב.
- ג. שירה בפה (ללא כלי נגינה) - ביחיד מותר, אך בציבור ראוי להימנע.
- ד. לילדים עד גיל חינוך [=גיל שש] מותר לשמוע. [גם אם הגדולים שומעים ברקע את המנגינה. משום שהם לא מתכוונים לשמוע וליהנות ממנה, (כדים נוסע באוטובוס ושומע מנגינה)].

יהי רצון שיקויים בנו בקרוב הפסוק "צוֹם הַרְבִּיעִי וְצוֹם הַחֲמִישִׁי וְצוֹם הַשְּׁבִיעִי וְצוֹם הָעֶשְׂרִי יִהְיֶה לְבֵית יְהוָה לְשָׁשׂוֹן וּלְשִׂמְחָה וּלְמַעֲדִים טוֹבִים" (זכריה ח ט).

לקבלת רעיון יומי לפרשת השבוע, שיעשיר את שולחן שבת, ניתן בקישור

<https://chat.whatsapp.com/EUVR197VITp8LQMjx429Uc>

ניתן לקבל גם במייל, לאחר שליחת המילים 'רעיון', למייל office@shaalti.co.il

לרעיונות יפים על פרשיות השבוע, בקישור <https://did.li/PR45g>

